

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Сидоренка Олексія Володимировича «Адміністративно-правовий статус митних постів в Україні», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 – право

1. Актуальність теми дослідження

Неефективність функціонування митних органів в структурі Державної фіскальної служби України обумовила перехід держави до моделі за якої митні та податкові органи функціонують самостійно. Відповідно перед Україною постає нагальне питання реформування митних органів держави з метою забезпечення митної безпеки держави, що особливо актуально зважаючи на зростання обсягів зовнішньоекономічної торгівлі, експортно-імпортних операцій тощо. Вітчизняні науковці одночасно зі створенням Державної митної служби України почали активно звертати увагу на організаційну структуру, повноваження нового суб'єкта, тобто аналізувати наданий цій службі адміністративно-правовий статус. Втім Державна митна служба України неєдиний митний орган, що заслуговує на увагу. Важливим суб'єктом, який бере участь у забезпеченні митної безпеки держави є митні пости, на які покладено здійснення митного контролю безпосередньо на державного кордоні України з іншими державами. Тобто від правильно визначеного обсягу повноважень, оптимальної організаційної структури, наявності належної правової основи функціонування митних постів залежить ефективність виконання ними своїх завдань. Втім це питання на сьогодні залишається відкритим. Зазначене є підтвердженням актуальності обраної теми дисертаційного дослідження в сучасних умовах розвитку суспільства і держави. Крім того недостатня теоретична розробленість питання адміністративно-правового статусу митних постів в Україні свідчить про актуальність теми та відповідно доцільність її комплексного дослідження.

2. Найсуттєвіші результати дисертації, їх достовірність і новизна, значення для теорії і практики

Наукова новизна одержаних результатів визначається тим, що представлена наукова праця є одним із перших у вітчизняній юридичній науці адміністративного права комплексним правовим дослідженням адміністративно-правового статусу митних постів в Україні та визначення напрямків його удосконалення. У результаті проведеного дослідження

дисертантом особисто сформульовано низку нових наукових положень і висновків. Зокрема:

уперше:

– запропоновано внести зміни до ч. 1 ст. 547 Митного кодексу України, виклавши її у наступній редакції: «митний пост це структурний підрозділ митниці, який забезпечує реалізації митної справи в Україні з метою захисту митних інтересів держави»;

– сформульовано авторське визначення поняття «взаємодія митних постів в Україні з іншими суб'єктами» як об'єктивно обумовлених правовідносин між митними постами та іншими суб'єктами (органами державної влади, органами місцевого самоврядування, правоохоронними органами, у тому числі зарубіжних держав, громадянами), що виникають, змінюються, припиняються на підставі норм законодавства України і полягають у спільному та узгодженому за місцем і часом використанні засобів і можливостей, якими вони володіють з метою запобігання, виявлення, припинення порушень митних правил та захисту економічних інтересів України;

– запропоновано доповнити організаційну структуру митних постів в Україні оперативнорозшуковими відділами, зважаючи на реорганізацію митниць в прикордонних регіонах, де високий ризик контрабанди товарів та інших порушень митних правил;

удосконалено:

– поняття адміністративно-правового статусу митних постів в Україні під яким запропоновано розуміти комплексну категорію, яка охоплює їх компетенцію, повноваження, організаційну структуру, юридичні гарантії та юридичну відповідальність, які в сукупності визначають місце митних постів у системі суб'єктів адміністративного права та механізмі держави;

– поняття та класифікацію повноважень митних постів в Україні як основу їх правосуб'єктності;

– поняття та особливості правозастосування у діяльності митних постів в Україні;

– перелік критеріїв оцінювання ефективності діяльності митних постів в Україні;

дістало подальшого розвитку:

– періодизація процесу становлення та діяльності митних постів в Україні, що складається з п'яти періодів: I період (XI–XII ст.); II період (XVI ст. – перша половина XVIII ст.); III період (кінець XVIII – початок XX ст.); IV період (1917–1991 рр.); V період (з 24 серпня 1991 року – до сьогодні);

– поняття та класифікація джерел правового регулювання діяльності митних постів в Україні;

– специфіка юридичної відповідальності співробітників як елементу адміністративно-правового статусу митних постів в Україні;

– узагальнення зарубіжного досвіду організації і діяльності митних органів (Польща, Німеччина, Франція, Литва, США).

Таким чином, отримані в дисертаційному дослідженні нові науково-обґрунтовані результати значно поглиблюють існуючі знання про адміністративно-правовий статус митних постів в Україні та спрямовані на його вдосконалення.

Методологічною основою дослідження є загальнонаукові та спеціальні методи: історичний, гносеологічний, логіко-семантичний, порівняльно-правовий, системно-структурний.

За допомогою історичного методу було розкрито історичні аспекти становлення та діяльності митних постів в Україні (підрозділ 1.1). Логіко-семантичний метод загалом дозволив сформулювати визначення наступних понять: «адміністративно-правовий статус митних постів», «адміністративно-правове регулювання діяльності митних постів», «взаємодія митних постів в Україні з іншими суб'єктами» (підрозділи 1.2, 1.3). Порівняльно-правовий метод використано з метою узагальнення зарубіжного досвіду діяльності митних органів та опрацювання пропозицій щодо можливостей його використання з метою вдосконалення адміністративно-правового статусу митних постів в Україні (підрозділ 3.1). Системно-структурний метод застосовано для виокремлення джерел адміністративно-правового регулювання діяльності митних постів в Україні (підрозділ 1.3), класифікації повноважень митних постів (підрозділ 2.1), характеристики взаємодії митних постів з іншими суб'єктами (підрозділ 2.4), систематизації переліку критеріїв оцінювання ефективності діяльності митних постів в Україні (підрозділ 3.2). Гносеологічний метод дослідження дозволив з'ясувати особливості правозастосування у діяльності митних постів (підрозділ 2.2) та юридичної відповідальності митних постів в Україні (підрозділи 2.3).

Науково-теоретичне підґрунтя для виконання дисертації склали наукові праці фахівців у галузі філософії, загальної теорії держави і права, теорії управління, адміністративного права, інших галузевих правових наук, зокрема зарубіжних дослідників. Нормативною базою дисертаційного дослідження є Конституція України, закони та підзаконні акти України, що визначають адміністративно-правовий статус митних постів в державі, законодавство зарубіжних країн, досвід яких у сфері організації та діяльності митних органів може бути використано в Україні. Інформаційну та

емпіричну основу дисертаційного дослідження становлять узагальнення практики діяльності митних органів України, довідкові видання, статистичні матеріали.

Обсяг узагальнених теоретичних та практичних матеріалів дозволяє стверджувати про достовірність і наукову обґрунтованість результатів виконаного дослідження.

Одержані результати дослідження становлять як науково-теоретичний, так і практичний інтерес і можуть бути використані в:

– науково-дослідній сфері – положення та висновки дисертації є основою для розробки подальших напрямків удосконалення адміністративно-правового статусу митних постів в Україні (*Акт про впровадження результатів дисертаційного дослідження у наукову діяльність Сумського державного університету від 02.09.2020 р.*);

– правозастосовній сфері – для удосконалення діяльності митних постів України; вони вже враховані у діяльності Митного посту «Суми» Слобожанської митниці Державної митної служби України (*Акт про впровадження результатів дисертаційного дослідження у діяльність Сумської районної державної адміністрації від 16.10.2020 р.*).

– освітньому процесі – під час проведення занять та підготовки навчально-методичної літератури із дисциплін «Адміністративне право» й «Судові та правоохоронні органи»; вони вже використовуються під час проведення занять із зазначених дисциплін у Сумському державному університеті (*Акт про впровадження результатів дисертаційного дослідження у навчальний процес Сумського державного університету від 02.09.2020 р.*).

3. Відповідність дисертації зазначеній спеціальності

Дисертація присвячена дослідженню адміністративно-правового статусу митних постів в Україні. Як за змістом завдань дослідження, так і за характером їх розв'язання та отриманими результатами дисертація «Адміністративно-правовий статус митних постів в Україні» повністю відповідає спеціальності 081 – право. Крім того дисертаційне дослідження Сидоренко О.В. виконано у межах науково-дослідної теми Навчально-наукового інституту права Сумського державного університету «Система критеріїв зовнішнього моніторингу діяльності єдиного правоохоронного органу у сфері забезпечення фінансової та економічної безпеки держави» (номер державної реєстрації 0118U1003575).

4. Кількість публікацій та повнота опублікування результатів дослідження

Основні положення дисертації викладені у 10 наукових працях, зокрема, 6 статтях, опублікованих у наукових фахових виданнях України та наукових періодичних виданнях інших держав та 4 тезах на науково-практичних конференціях, що відповідає вимогам Наказу МОН «Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук» від 23.09.2019 р. № 1220.

1. Сидоренко О.В. Історичні аспекти становлення митних постів ДФС України. *Правові горизонти*. 2017. № 7 (20). С. 38–43.

2. Сидоренко О.В. Специфіка адміністративно-правового статусу митних постів Державної фіскальної служби України. *Порівняльно-аналітичне право*. 2018. № 6. С. 312–315.

3. Сидоренко О.В. Адміністративно-примусові повноваження митних постів ДФС України. *Науковий вісник МГУ. Юриспруденція*. 2019. № 37. С. 77–81.

4. Сидоренко О.В. Особливості правозастосування у діяльності митних постів Державної фіскальної служби України. *Держава та регіони*. 2019. № 3 (65). С. 209–214.

5. Сидоренко О.В. Адміністративно-правові засади взаємодії митних постів держави з державними органами і громадянами України. *Вісник ХНУВС*. 2019. № 4. Том 87. С. 152–161.

6. Сидоренко О.В. Сучасний стан оцінювання ефективності діяльності митних постів в Україні. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2020. № 1. С. 178–184.

7. Сидоренко О.В. Зміст адміністративно-правового статусу митних органів України. *Реформування правової системи в контексті євроінтеграційних процесів*: матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф : у 2-х ч. (Суми, 18–19 травня, 2018 р.). Суми: Сумський державний університет. 2018. Ч. 2. С. 65–70.

8. Сидоренко О.В. Класифікація повноважень митних постів ДФС України: *Реформування правової системи в контексті євроінтеграційних процесів*: матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф : у 2-х ч. (м. Суми, 23–24 травня 2019 р.). Суми: Сумський державний університет, 2019. Ч. 2. С. 24–28.

9. Сидоренко О.В. Юридична відповідальність співробітників як елемент адміністративно-правового статусу митних постів України: *Шляхи реформування юридичних наук у європейський простір: теоретико-*

практичний аспект: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Херсон, 19 травня 2020 р.). Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2020. С. 97–100.

10. Сидоренко О.В. Правове регулювання діяльності митних постів України та місце адміністративно-правового регулювання у ньому. *Правове життя: сучасний стан та перспективи розвитку:* матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 22–23 травня 2020 р.). Запоріжжя: Запорізька міська громадська організація «Істина» 2020. С. 119–123.

5. Висновок

Вважати, що подана дисертація Сидоренко Олексія Володимировича на тему «Адміністративно-правовий статус митних постів в Україні» за своїм науковим рівнем, актуальністю виконаних досліджень, практичним значенням, обсягом і оформленням повністю відповідає вимогам передбачених п. 10 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії від 06.03.2019 року щодо дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 – право.

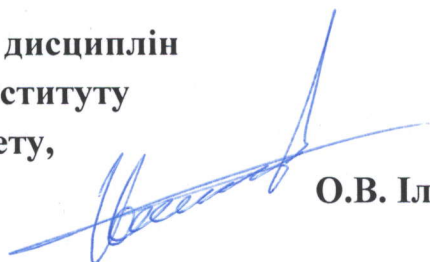
Рецензенти:

**Доцент кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки
Навчально-наукового інституту права
Сумського державного університету,
доктор юридичних наук, доцент,
заслужений юрист України**

О.М. Резнік

**Доцент кафедри кримінально-правових дисциплін та судочинства Навчально-наукового інституту права Сумського державного університету,
кандидат юридичних наук, доцент**

О.В. Ільченко